

Сергій Колодій, Михайло Ребрик, Світлана Колодій

Аналіз впливу популізму на сальдо бюджету Пенсійного фонду України

Досвід держав з обмеженою демократією показує, що маніпуляції популістів часто призводять до колапсу системи пенсійного страхування, а потім до загострення економічної, політичної та соціальної нестабільності. Таким чином, актуальною залишається розробка інструментів для визначення та попередження проявів економічного популізму.

Шляхом аналізу змін у пенсійному законодавстві, а також динаміки економічних показників, у статті показано, що проблеми пенсійного страхування широко використовуються як інструменти популістської політики в Україні, що в кінцевому рахунку призводить до аномально нестабільної пенсійної системи. Зокрема, під час президентських виборів 2004 року та парламентських виборів 2007 року, спостерігалось короткострокове збільшення розриву між рівнем росту середньої пенсії та номінальним ВВП; значне відхилення коефіцієнту заміщення від довгострокової середньої траєкторії; разом з певним часовим лагом, значне зростання кількості переказів з державного бюджету.

Автори вказують на те, що основними інструментами економічного популізму в Україні є: (1) постійне відтягування підвищення пенсійного віку; (2) «ручна» індексація пенсій; (3) існування пенсій для високопоставлених осіб та система раннього виходу на пенсію для окремих категорій населення; (4) перекладання тягаря на платників соціального внеску з низьким рівнем доходу внаслідок обмеження максимальної суми бази єдиного соціального внеску.

У статті запропоновано ряд заходів, запровадження яких може зменшити негативний вплив популістських рішень на сальдо бюджету Пенсійного фонду України.

Ключові слова: економічний популізм, пенсійне страхування, пенсійна реформа, перекази, дефіцит бюджету, індексація пенсій, популізм як «дух часу», геронтократія

Класифікація JEL: E71, H55, H62

Сергей Колодий, Михаил Ребрик, Светлана Колодий

Анализ влияния популизма на сальдо бюджета Пенсионного фонда Украины

Опыт государств с ограниченной демократией показывает, что манипуляции популистов часто приводят к коллапсу системы пенсионного страхования, а затем к обострению экономической, политической и социальной нестабильности. Таким образом, актуальной остается разработка инструментов для определения и предупреждения проявлений экономического популизма.

Путем анализа изменений в пенсионном законодательстве, а также динамики экономических показателей, в статье показано, что проблемы пенсионного страхования широко используются как инструменты популистской политики в Украине, что в конечном счете приводит к аномально нестабильной пенсионной системе. В частности, во время президентских выборов 2004 года и парламентских выборов 2007 года, наблюдалось краткосрочное увеличение разрыва между уровнем роста средней пенсии и номинальным ВВП; значительное отклонение коэффициента замещения от долгосрочной средней траектории; вместе с определенным временным лагом, значительный рост количества переводов с государственного бюджета.

Авторы указывают на то, что основными инструментами экономического популизма в Украине являются: (1) постоянное оттягивание повышения пенсионного возраста; (2) «ручная» индексация пенсий; (3) существование пенсий для высокопоставленных лиц и система раннего выхода на пенсию для отдельных категорий населения; (4) перекладывание бремени на плательщиков социального взноса с низким уровнем дохода вследствие ограничения максимальной суммы базы единого социального взноса.

В статье предложен ряд мер, внедрение которых может уменьшить негативное влияние популистских решений на сальдо бюджета Пенсионного фонда Украины.

Ключевые слова: экономический популизм, пенсионное страхование, пенсионная реформа, перевода, дефицит бюджета, индексация пенсий, популизм как «дух времени», геронтократия

Классификация JEL: E71, H55, H62